

Devlet Egemenliđinin Yabancı Topraklarda Uzantıları: Yurtdışı Örgütü

9 . HAFTA

Devletin Yurtdışında Örgütlenmesi

- Devletin yurtdışı örgütlenmesine ilişkin düzenlemeler önceden 3046 sayılı yasa ile 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt Dışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenmişti.
- Yeni sistemle birlikte, yurtdışı örgütü, 1 sayılı CB kararnamesi ile düzenlenmiştir.

Yeni Sistemde Yurtdışı Örgütler

- Kararname yurtdışı örgütü; *“kamu kurum ve kuruluşlarının yurtdışında devamlı veya geçici görev yapan, dış temsilcilik niteliği taşıyan veya taşımayan bütün kuruluşları”* olarak tanımlamaktadır. (m. 510)

Yurtdışı örgütler daha önce olduğu gibi;

- dış temsilcilikler,
 - ihtisas birimleri,
 - dış temsilcilik ve ihtisas birimleri niteliği taşımayan diğer yurtdışı örgütler
- olmak üzere üç kümeden oluşmaktadır.

Yurtdışı Örgütler

1) Dış temsilcilikler; diplomatik temsilciliklerle konsolosluklardır.

- Diplomatik temsilcilik; büyükelçilik, daimi temsilcilik, temsilcilik, elçilik, orta-elçilik, büyükelçilik ve elçilik büroları ve daimi maslahatgüzarlıklarıdır.
- Konsolosluk; başkonsolosluk, konsolosluk, muavin konsolosluk, konsolosluk ajanlığı ve büyükelçilik konsolosluk şubeleri ile fahri başkonsolosluk ve fahri konsolosluklardır.

Yurtdışı Örgütler

2) İhtisas birimleri; dış temsilciliklerin bünyesinde çalışan ve Dışişleri Bakanlığı dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına mensup memur ve diğer görevlilerden oluşan birimlerdir.

- Eğitim müşavirliği, basın ataşeliği, bilim ve teknoloji müşavirliği vb.

3) Dış temsilcilik niteliği taşımayan yurtdışı örgütü ise; kamu kurum ve kuruluşlarının dış temsilcilik veya ihtisas birimi niteliğini taşımayan yurtdışı örgütüdür

- TİKA koordinasyon ofisleri, TRT yurtdışı temsilcilikleri vb.

Yurtdışı Örgütler

- Dış temsilciliklerin ana işlevi yurtdışında ülke çıkarını sağlamaktır. Dış temsilciliklerde temsil, nezdinde bulunduğu ülke ile her türlü ilişkileri geliştirmek ve bu ülkeye ilişkin merkeze bilgi akışı sağlamak gibi siyasi görevler ön plandadır.
- Büyükelçiler, nezdinde görevli bulunduğu ve akredite edildiği ülkelerde ülkede devleti ve cumhurbaşkanını temsil ederler ve diplomatik dokunulmazlığa sahiptirler. Büyükelçilik istisnai memuriyettir.

Yurtdışı Örgütler

- Daimi temsilcilikler, Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar (OECD, NATO, BM vb) bünyesinde kurulan ve bir büyükelçi tarafından temsil edilen birimlerdir.
- Konsolosluklar ise daha çok yurtdışındaki yurttaşların kamusal hizmetlerini yürütmek gibi icracı nitelikte işler ön plandadır.
- Konsolosluklar, buldukları ülkelerde TC'nin ve vatandaşlarının hak ve çıkarlarını korumak, bunlarla ilgili idari, ticari ve hukuki işlemleri yürütmekle görevlidir.

Yurtdışı Örgütler

- Misyon şefi; diplomatik temsilciliklerin, büyükelçi, daimi temsilci, temsilci, elçi, orta- elçi, maslahatgüzar unvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.
- Konsolosluk şefi; konsoloslukların, başkonsolos, konsolos, muavin konsolos, konsolosluk ajanı, fahri başkonsolos, fahri konsolos unvanlarından birini taşıyan en üst yöneticisidir.

Yurtdışı Örgütler

Yurtdışında 246 misyon (2019 sonu):

- 142 büyükelçilik
- 13 uluslararası örgütte daimi temsilcilik
- 89 başkonsolosluk, 1 konsolosluk ajanı, 1 ticaret ofisi

Ülkelerin Diplomatik Misyonları (2019)

Ülke	Misyon	Büyükelçilik+Yüksek Kom.
1) Çin	276	169
2) ABD	273	168
3) Fransa	267	161
4) Japonya	247	151
5) Türkiye (güncellendi)	246	142
6) Rusya	242	144
7) Almanya	224	150
8) Brezilya	222	138
9) İspanya	215	115
10) İtalya	209	124